

Vergaderjaar 2021–2022

34 352

Uitvoering en evaluatie Participatiewet

Nr. 227

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 oktober 2021

Op 24 november 2020 is de motie van de leden Stoffer en Gijs van Dijk¹ aangenomen, die de regering verzoekt:
«de bestaande overheidspool van de rijksoverheid breder en actiever in te zetten voor mensen met een arbeidsbeperking, met als doel arbeidsgehandicapten in dienst te nemen bij de rijksoverheid en zo minimaal te voldoen aan de banenafpraak.»

In deze brief informeer ik u nader over de manier waarop ik samen met de ministeries uitvoering heb gegeven aan deze motie.

Binnenwerk

Met uw Kamer ben ik van mening dat de rijksbrede organisatie Binnenwerk – de overheidsbrede pool waaraan in de motie wordt gerefereerd – breder en actiever kan worden ingezet, onder andere met als doel om te voldoen aan de Banenafpraak. De afgelopen jaren heeft Binnenwerk bij de rijksoverheid ruim 500 mensen met een arbeidsbeperking aan duurzame banen geholpen en de benodigde begeleiding geboden. Medewerkers van Binnenwerk houden zich bijvoorbeeld bezig met archiefwerkzaamheden, assistentie in diverse rijksplanden en bos- en natuurbeheer bij Staatsbosbeheer door het hele land. Zo zorgt Binnenwerk voor structurele banen en werkzaamheden, passend bij de diversiteit aan medewerkers binnen de doelgroep Banenafpraak. Op deze wijze draagt de rijksoverheid met Binnenwerk bij aan een inclusieve maatschappij.

Banenafpraak en de rijksdienst

De afgelopen jaren is gebleken dat de Banenafpraak voor de sector Rijk als een van de overheidswerkgevers geen eenvoudige opgave is. De overheids- en onderwijssectoren dienen eind 2024 25.000 extra banen te

¹ Kamerstuk 35 570 XV, nr. 67.

hebben gerealiseerd vanaf de peildatum 1 januari 2013. De sector Rijk staat voor de opgave hiervan 5000 extra banen voor zijn rekening te nemen. Jaarlijks rapporteer ik in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk over de realisatie van de Banenafpraak voor de sector Rijk en deel ik de realisatie per ministerie. Sinds de peildatum is het gelukt om 2.663 mensen vanuit de doelgroep Banenafpraak een baan aan te bieden in de sector Rijk². De coronatijd heeft er de afgelopen periode voor gezorgd dat plaatsingen vertraging opliepen. Dit geldt vooral voor de functies die fysiek uitgevoerd worden op een kantoorlocatie. Ik ben er trots op dat het in deze lastige periode toch is gelukt om instroom te realiseren en dat er binnen de rijksoverheid stevig is ingezet op behoud van medewerkers vanuit de doelgroep. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in juli 2021 uw Kamer geïnformeerd dat de overheids- en onderwijs-werkgevers samen in 2020 in staat zijn geweest om iets meer dan de afgesproken toename te realiseren. Dat laat onverlet dat de sector Rijk als één van de overheidswerkgevers nog een inhaalslag te maken heeft om ervoor te zorgen dat er nog veel meer mensen vanuit de doelgroep instromen in de sector Rijk, zodat de doelstelling van de Banenafpraak wordt gehaald.

De afgelopen jaren hebben door de hele rijksoverheid heen veel mensen zich op verschillende manieren ingezet om de doelstellingen van de Banenafpraak te halen. Gelet daarop heb ik er vertrouwen in dat de hierboven genoemde inhaalslag gemaakt gaat worden. Belangrijke voorwaarde hiervoor is wel dat de medewerkers binnen de rijksoverheid continu aandacht blijven houden voor een inclusieve werkcultuur, zodat mensen niet alleen instromen, maar ook voor de rijksoverheid blijven werken.

Uitvoering van de motie

Sinds het aannemen van de motie ben ik als coördinerend bewindspersoon met de ministeries in gesprek over de uitvoering ervan. Binnenwerk als organisatie maakt onderdeel uit van de bredere strategie van de sector Rijk om duurzame banen aan te bieden aan mensen uit de doelgroep Banenafpraak. Binnenwerk heeft de afgelopen jaren haar toegevoegde waarde laten zien. Daarom ben ik met uw Kamer van mening dat de organisatie Binnenwerk als middel nog actiever benut kan worden om als sector Rijk verder invulling te geven aan de Banenafpraak. Maar om de doelstelling van de banenafpraak te bereiken zal inzet op meerdere sporen nodig zijn. Naast Binnenwerk als middel binnen de sporen «collectieve plaatsingen» en «samenwerking met andere werkgevers» worden via de sporen «individuele plaatsingen» en «banen in samenwerking met leveranciers en dienstverleners in het inkoopdomein» ook banen gerealiseerd.

Ministeries zijn zelf verantwoordelijk om te kijken hoe zij het beste kunnen zorgen voor banen voor mensen uit de doelgroep. Ik heb met de ministeries en uitvoeringsorganisaties afgesproken dat zij de komende anderhalf jaar alles op alles zetten om via inzet op de genoemde vier sporen de inhaalslag te maken, die nodig is om de doelstellingen van de banenafpraak te halen en hiervoor financiering beschikbaar te stellen. Onderdeel daarvan is om op zoek te gaan naar ruimte om Binnenwerk nog breder en actiever in te zetten. Binnenwerk fungeert als gedelegeerd werkgever voor de ministeries. De ministeries beslissen zelf hoeveel banen zij bij Binnenwerk willen onderbrengen. Enkele voorbeelden van inspanningen van de ministeries die zorgen voor extra banen:

² Stand van 31 december 2020.

- Rijkswaterstaat is doorlopend bezig met «social return» door samen te werken met opdrachtnemers via de «Groeituin Social Return». De Groeituin verbindt opdrachtnemers en kandidaten met als doel duurzame plaatsingen en langdurig behoud van werk. De doelgroepen van de Banenafpraak en Social Return komen hierin samen. Het inkoopvolume van Rijkswaterstaat (2 miljard in 2020) zorgt voor een groot potentieel om plaatsingen te realiseren voor de doelgroep Banenafpraak als de Groeituin Social Return wordt opgenomen in nieuwe contracten. Overigens worden deze banen op dit moment geregistreerd bij de sector markt en niet bij de sector overheid. Met de voorgenomen vereenvoudiging Wet banenafpraak (controversieel verklaard) en het Breed Offensief zou het onderscheid markt/overheid komen te vervallen vanuit het idee dat het primair van belang is dat er banen worden gerealiseerd en minder aan welke organisatie die worden toegeedeeld.
- De Belastingdienst start een traineeship voor theoretisch opgeleide mensen uit de doelgroep Banenafpraak. Daarnaast start de Belastingdienst met een pilot «Koffiekar en Rijksontmoetingspleinen» met inzet van medewerkers banenafpraak. Met deze extra initiatieven verwacht de Belastingdienst in beginsel 45 extra banen te realiseren in 2022. Verder realiseert de Belastingdienst banen voor medewerkers Banenafpraak na een groepsgewijs opleidingstraject en inwerkperiode werkzaamheden uitvoeren in het primair proces. Sinds 2019 zijn op deze manier circa 250 banen gerealiseerd.
- Het Ministerie van OCW neemt dit jaar circa 30 extra banen af bij Binnenwerk. Op deze manier kan OCW extra banen realiseren voor mensen uit de doelgroep in een periode waarin het voor OCW zelf lastiger is gebleken om medewerkers uit de doelgroep aan te trekken. OCW vindt dit een goede aanvulling in het licht van het maatschappelijke doel van de Banenafpraak, als aanvulling op de banen die OCW zelf intern realiseert in het kader van een inclusieve organisatie. Ook EZK/LNV neemt dit jaar 25 extra banen van Binnenwerk af. In 2024 zal voor EZK/LNV het totale aantal afgenomen Binnenwerkbanen 160 zijn. Het Ministerie van BZK neemt dit jaar ook 25 extra banen af bij Binnenwerk. Het is namelijk niet voor ieder onderdeel van BZK even goed mogelijk om zelf banen te realiseren binnen het primaire proces. Deze 25 extra banen worden gerealiseerd bij Staatsbosbeheer door het hele land, waardoor er ook banen gerealiseerd worden in krimpregio's.

Andere ministeries besteden ook extra aandacht aan het creëren van extra banen, onder meer via de sporen waarop Binnenwerk banen realiseert. Ik ga ervan uit dat het de komende anderhalf jaar lukt om de instroom te vergroten. Mochten de ministeries daar niet in slagen, dan is met hen afgesproken dat ze banen via een centrale financieringsconstructie binnen ministeries gaan financieren om het vastgelegde aantal Banenafpraakbanen te realiseren.

Ministeries kunnen met deze centrale financieringsgelden bijvoorbeeld extra banen realiseren bij Binnenwerk of binnen andere onderdelen binnen hun organisatie waar dat mogelijk is.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops